

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЕКОЛОГІЇ

Силабус дисципліни
“ПРАВознавство”

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра правознавства</i>	Освітній ступінь – <i>бакалавр</i> Галузь знань: <i>10 «Природничі науки»</i> Спеціальність: <i>101 «Екологія»</i> Освітньо-професійна програма: <i>«Екологія»</i> Кількість кредитів – <i>4,0</i> Загальна кількість годин – <i>120</i> Рік підготовки, семестр – <i>1/2</i> Компонент освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: <i>загальний</i> Мова викладання: <i>українська</i>
------------------------------	--

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Гордійчук Марія Вікторівна
Профайл викладача (-ів)	http://znau.edu.ua/fakulteti/ekologichniy-fakultet/m-about-pravo/m-chief-pravo
Контактна інформація	097-641-08-10; masha.gordiychuk@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=2549
Консультації	<i>Онлайн консультація через Viber вівторок з 15-00 до 17-00</i>

3. Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Правознавство» дає можливість ознайомити студентів з блоком публічно-правових та приватно-правових галузей права щодо формування у них правової свідомості та поглиблення правової культури, адже фахівець за спеціальністю 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки», повинен знати: права і обов'язки громадян, юридичних осіб, їх правові гарантії; основи трудового права, щоб правильно організовувати і здійснювати трудові відносини; правовий механізм, що регулює господарські зв'язки підприємств і організацій; кримінальне та адміністративне законодавство тощо.

4. Мета та цілі дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей: розуміти основні положення конституційного, цивільного, сімейного, трудового, екологічного, кримінального, адміністративного права та використовувати ці положення у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК 04. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.

5. Організація навчання

5.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	24	6
Практичні / семінари	24	6
Самостійна робота	72	108

5.2. Формат дисципліни

Для формування у здобувачів вищої освіти правового мислення на лекційних та практичних заняттях проводяться обговорення актуальних питань по даній дисципліні, експрес-опитування, аналіз та вирішення практичних ситуацій.

Лекції та практичні проводяться очно з можливим поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни (на платформі Moodle) під безпосереднім керівництвом викладача з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (мультимедійні презентації, схеми тощо), що призначені для супроводу навчального процесу.

Самостійна робота з використанням можливості мережі інтернет з наданням відповідних посилань на джерело інформації. Самостійна робота планується та організовується індивідуально кожним здобувачем, але він завжди може розраховувати на консультацію викладача.

5.3. Тематичний план початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	T1	<p>ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ</p> <p>1. Держава та її ознаки. Основні поняття. 2. Теорії походження держави. 3. Функцій держави. 4. Форми держави. 5. Громадянське суспільство.</p>	2	2
2	T2	<p>ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА. ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ</p> <p>1. Загальні правила поведінки людини. Види соціальних норм. 2. Право та його ознаки. Функції права. 3. Джерела (форми) права. 4. Система права. 5. Нормативно-правові акти та їх види. Систематизація правових актів. 6. Правовідносини: поняття, суб'єкти, об'єкти, зміст.</p>	2	2
3	T3	<p>ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ</p> <p>1. Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства. 2. Загальні засади конституційного ладу України. 3. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. 4. Громадянство України як один з інститутів конституційного права. 5. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.</p>	4	2
4	T4	<p>ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ПРАВОПОРУШЕННЯ І ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>1. Поняття законності і правопорядку. Правомірна поведінка. 2. Правопорушення: поняття, види, ознаки і склад. 3. Обставини, що виключають злочинність діяння і відповідальність за дії, які зовні схожі на правопорушення. 4. Юридична відповідальність: поняття, принципи, функції та види.</p>	2	
5	T5	<p>ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА</p> <p>1. Цивільне право і відносини, що ним регулюються. 2. Джерела цивільного права. Загальна характеристика цивільного законодавства України. Цивільний кодекс України. 3. Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин. 4. Право власності в Україні. Захист власності. 5. Поняття і види цивільно-правових договорів. 6. Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та припинення, засоби забезпечення виконання зобов'язань. 7. Спадкування за цивільним правом. 8. Поняття і підстави цивільно-правової відповідальності.</p>	2	

6	T6	<p>ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ</p> <p>1. Поняття трудового права, його джерела. Місце кодексу законів про працю в системі трудового права України.</p> <p>2. Колективний і трудовий договір.</p> <p>3. Робочий час і час відпочинку.</p> <p>4. Підстави та порядок звільнення з роботи.</p> <p>5. Трудова дисципліна. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність.</p> <p>6. Особливості праці молоді.</p> <p>7. Розв'язання індивідуальних та колективних трудових спорів.</p>	2	
7	T7	<p>ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ</p> <p>1. Адміністративне право та його особливості.</p> <p>2. Адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність.</p> <p>3. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.</p>	2	
8	T8	<p>ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ</p> <p>1. Поняття і ознаки злочину.</p> <p>2. Склад злочину.</p> <p>3. Співучасть у вчиненні злочину.</p> <p>4. Кримінальна відповідальність та види покарань за кримінальним законодавством.</p>	2	
9	T9	<p>ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА</p> <p>1. Конституційне регулювання екологічних правовідносин.</p> <p>2. Еколого-правове регулювання, що ґрунтується на нормах національного законодавства.</p> <p>3. Регулювання екологічних правовідносин правовими нормами міжнародного права.</p> <p>5. Регулювання екологічних правовідносин нормами забезпечувальних галузей законодавства (притягнення винних осіб до відповідальності за екологічні правопорушення).</p>	2	
10	T10	<p>ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ТА ЖИТЛОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ</p> <p>1. Сім'я та шлюб за сімейним законодавством.</p> <p>2. Умови і порядок укладання та розірвання шлюбу. Шлюбний контракт.</p> <p>3. Особисті та майнові права та обов'язки подружжя.</p> <p>4. Взаємні права та обов'язки батьків та дітей.</p> <p>5. Опіка і піклування.</p> <p>6. Загальна характеристика житлового законодавства України.</p> <p>Порядок надання житла громадянам, які потребують поліпшення житлових умов.</p>	2	
11	T11	<p>ПРАВООХОРОННА І ПРАВОЗАХИСНА ДІЯЛЬНІСТЬ</p> <p>1. Судова влада та її завдання. Структура судової влади. Судоустрій та судочинство.</p> <p>2. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи.</p> <p>3. Правозахисні органи України.</p>	2	
РАЗОМ:			24	6

5.4. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання дисципліни	ПРИКЛАД: Участь у роботі впродовж семестру/іспит – 60/40			
	Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
	Лекції	0,25	12	3
	Практичні заняття	2	12	24
	Семінарські заняття	-	-	-
	Самостійна робота	0,25	72	18
	Модульна контрольна робота	12	1	12
	Індивідуальні завдання	3	1	3
	Разом:		-	60
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю за умови виконання завдань до практичних робіт.			
Критерії оцінювання	Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно контрольні заходи включають: - поточний контроль, що здійснюється протягом			

семестру під час проведення лекційних, практичних та самостійних робіт і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів);

- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового іспиту відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних робіт;

- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на практичних заняттях;

- експрес-опитування.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового іспиту.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час занять проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій;

- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на лабораторних заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту.

Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу іспит цінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Студент не може бути допущений до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає бали.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 24 бали) і проставляється у відповідній графі екзаменаційній "Відомості обліку успішності".

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час іспиту, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – «задовільно»", "59 і менше балів – «не задовільно»" та заноситься у "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент складає іспит після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін.

У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання іспиту, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства.

Примітка: Контроль знань та вмінь здобувача вищої освіти здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, тобто він формується з рейтингу виконання початкової роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, та рейтингу підсумкового контролю – 40 балів.

6. Результати навчання

ПР 02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

ПР 24. Розуміти і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

7. Пререквізити

Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:
студент повинен **знати**:

- історію та культуру України;
- інформаційні системи та технології.

8. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу у Поліському національному університеті студенти, викладачі, методисти, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату, Концепції розвитку інклюзивної освіти.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів є прикладами академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Поточний та підсумковий контроль знань студентів проводиться шляхом фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування студентів під час практичних занять, контрольних робіт, колоквиумів, тестування, іспиту.

На позааудиторну роботу виносяться вивчення окремих питань курсу, написання рефератів та контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання), підготовка до практичних занять.

Максимальна можлива кількість балів, отриманих під час іспиту – 40.

Підсумкові бали за іспит складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

9. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна:

1. Правознавство: підручник / Г.І. Балюк, Е.Ф. Демський, В.С. Ковальський [та ін.]; за відп. ред. О.В. Дзери. 12-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 632 с.
2. Загальне адміністративне право: підручник / [Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та ін.]; за заг. ред І. С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2019. 304 с.
3. Правознавство: навчальний посібник / А.А. Герц, С.Й Кравчук. К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 280 с.
4. Демократія: від теорії до практики / Г. Берроуз, І. Совсун, С. Буров та ін. Київ, 2018. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/IFES-Ukraine-Democracy-from-Theory-to-Practice-Course-Reader-v1-2018-08-29-Ukr.pdf>
5. Загальна теорія права: підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/283756.pdf>
6. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України у схемах та коментарях. К.: Юрінком Інтер, 2019. 344 с.
7. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. / О. В. Совгира, Н. Г. Шукліна. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 554 с.
8. Смолярова М. Л. Трудове право України: Словник-довідник. Запоріжжя : Просвіта, 2016. 152 с. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/2771/1/Smoliarova_The_labor_law.pdf
9. Поліщук, М.С., Логвиненко М.І. Правознавство: навч. посіб. для студ. неюрид. спец. вищ. навч. закл. / М.С. Поліщук, М.І. Логвиненко. Харків: Право, 2014. 108 с.
10. Цивільне право України : навчальний посібник : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. канд. юрид. наук, проф. В. А. Кройтора, канд. юрид. наук, доц. Кухарєва О. Є., канд. юрид. наук, доц. Ткалича М. О. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 384 с. URL: <https://oldiplus.ua/downloads/338.pdf>
11. Екологічне право України. Академічний курс: підручник для вищих навчальних закладів/ За ред. Шемшученка Ю. С. К.: ТОВ „Видавництво „Юридична думка”, 2017. 848 с.
12. Юридична відповідальність за порушення природоресурсного законодавства України : монографія / О. Б. Німко, Н. В. Бондарчук, Р. Д. Ляшенко [та ін.] ; під заг. ред. О. Б. Німко. Житомир : ЖНАЕУ, 2016. 208 с.
13. Правовий довідник лісовпорядника: частина 1 / В. А. Мостепанюк, Р. Д. Ляшенко, В. С. Ейсмонт, Н. В. Бондарчук ; [під ред. В. А. Мостепанюка]. Житомир : Рута, 2016. 712 с.
14. Правовий довідник лісовпорядника: частина 2 / В. А. Мостепанюк, Р. Д. Ляшенко, В. С. Ейсмонт, Н. В. Бондарчук ; [під ред. В. А. Мостепанюка]. Житомир : Рута, 2016. 652 с.

Нормативно-правове забезпечення:

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 01.09.2020 (ОФЦ. ТЕКСТ). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2021. 312 с. (Кодекси України).
4. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 01.09.2020 (ОФЦ. ТЕКСТ). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2021. 212 с. (Кодекси України).
5. Сімейний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
6. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 01.09.2020 (ОФЦ. ТЕКСТ). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2020. 408 с. (Кодекси України).

7. Лісовий кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 21.01.1994 № 3852-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

8. Про державний кордон: Закон України від 04.11.1991. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

9. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/137/98-вр>

10. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>

11. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 № 2707-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>

12. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 № 2456-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

Викладач

Марія Гордійчук

Гарант освітньої програми

Тетяна Федонюк

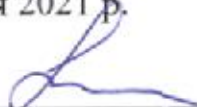
Декан факультету

Анатолій Вишневський

Силабус затверджений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "27" серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Руслана Ляшенко

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією факультету

Протокол № 1 від "31" 08 2021 р.

Голова НМК факультету

Олександр Кратнюк